

Î N C H E I E R E

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Eximservice Broker” ,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Eximservice Broker” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la repunerea în termen și contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Eximservice Broker” și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 09 decembrie 2016,

c o n s t a ț ă :

La data de 12 iulie 2016, SRL „Eximservice Broker” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la repunerea în termen și contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 06 mai 2015 a depus în numele SC „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA declarația vamală de import nr. 3019I7232 cu privire la importul mărfurilor în valoare de 20 310 Euro (410 379,80 lei), sosite în baza declarației de tranzit T1 nr. 4503T15345 în postul vamal de destinație – Biroul Vamal Chișinău.

Menționează că, Biroul Vamal de plecare Leușeni a stabilit termenul de tranzit și, anume, perioada 04 mai 2015 - 06 mai 2015, deci, termenul tranzitului intern a expirat la data de 06 mai 2015, iar conform prevederilor art. 176 alin. (1) din Codul vamal, declarația de import a fost depusă în termen legal.

Invocă că, conform procesului-verbal nr. 340/16 din 26 aprilie 2016, Biroul Vamal Chișinău a stabilit că, SC „Eximservice Broker” SRL a comis contravenția vamală prevăzută în art. 231 alin. (3) din Codul vamal și, anume, nedeclararea în termenele stabilite a mărfurilor la import, aplicându-i în baza art. 231 lit. b) din Codul vamal o sancțiune sub formă de amendă în valoare de 7 % din valoarea obiectului contravenției, ceea ce constituie 28 726, 59 lei.

Astfel, Biroul Vamal Chişinău a constatat că, a fost încălcat termenul de depunere a declaraţiei vamale de import prevăzut la art. 176 alin. (1) din Codul vamal.

Relevă că, la data de 05 mai 2016, a depus la Serviciul vamal o contestaţie, prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr. 340/16 şi a deciziei cu privire la contravenţie din 26 aprilie 2016, cu încetarea procesului contravenţional, însă răspunsul pârâtului privind respingerea contestaţiei a fost expediat la data de 23 mai 2016 la adresa sa juridică dar nu la cea poştală indicată în contestaţie.

Susţine că, la data de 07 iulie 2016, a făcut cunoştinţă cu răspunsul pârâtului din 20 mai 2016, când a fost solicitat personal de contravenient. Astfel, consideră că, termenul de depunere a cererii de chemare în judecată de 30 zile începe să curgă din data de 07 iulie 2016, dată când a aflat despre decizia Serviciului Vamal.

Invocă că, nu este de acord cu decizia Biroului Vamal Chişinău şi o consideră ilegală şi neîntemeiată şi urmează a fi anulată cu încetarea procesului contravenţional.

Consideră că, procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 340/16 din 26 aprilie 2016 a fost întocmit cu încălcări de conţinut şi procedurale, ceea ce duce la nulitatea acestuia şi, anume, în procesul-verbal cu privire la contravenţie nu a fost indicată calitatea contravenientului, funcţia persoanei fizice care îl reprezintă şi numărul, data emiterii actului (procurii) prin care acesta îşi exercită împuternicirile, nu a fost subliniat că, procesul-verbal din speţă a fost întocmit în prezenţa persoanei în privinţa căreia s-a întocmit procesul-verbal, iar în decizia pârâtului a fost indicat eronat articolul în baza căruia se aplică sancţiunea şi, anume, art. 231 lit. b) din Codul vamal.

Susţine că, a acţionat conform legislaţiei vamale în vigoare şi nu a încălcat vreo normă materială contravenţională, deoarece conform prevederilor art. 176 alin. (1) din Codul vamal, marfa a fost declarată în ziua când a fost încheiat tranzitul vamal – 06 mai 2016.

Notează că, nu este de acord cu argumentul agentului constator precum că, operaţiunea sosire a fost efectuată la data de 04 mai 2015, prin ce a fost încălcat termenul de depunere a declaraţiei vamale prevăzut în art. 176 alin. (1) din Codul vamal, deoarece data sosirii mijlocului de transport în terminalul vamal nu poate fi considerată data încheierii regimului vamal de tranzit intern. Or, conform definiţiei noţiunii de „sosire” - faptul de a sosi nu poate fi considerat ca încheierea tranzitului şi nicidecum nu poate fi înţeles ca dată a încheierii regimului vamal de tranzit. Procedura T1 se încheie doar atunci când mărfurile împreună cu declaraţia vamală, documentele de însoţire se prezintă biroului vamal de destinaţie cu scopul schimbului/plasării mărfurilor sub alt regim vamal, în cazul dat, regimul vamal de import.

Menţionează că, conform declaraţiei de tranzit T1 nr. 4503T115345, termenul tranzitului începe să curgă din data de 04 mai 2016 şi expiră la data de 06 mai 2016, fiind aplicat sigiliul de inspectorul vamal fără efectuarea controlului fizic, cu atât mai mult că, conform extrasului din registrul/fişierul electronic de evidenţă a regimurilor vamale de tranzit, data sosirii mijlocului de

transport în terminalul vamal este data de 04 mai 2015, adică doar sosirea, fără ca să fie prezentate mărfurile, documentele însoțitoare și fără stabilirea de către organul vamal a faptului ajungerii lor, iar data încheierii regimului vamal de tranzit este data de 06 mai 2015, cu depunerea imediată a declarației vamale de import.

Consideră că, decizia și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 340/16 din 26 aprilie 2016 au fost întocmite cu încălcări de conținut și de procedură, deoarece la cercetarea cazului de contravenție vamală, conform art. 267 Cod vamal, colaboratorul vamal a fost obligat să constate și să stabilească toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, dacă persoana trasă la răspundere este sau nu vinovată de comiterea contravenției vamale și dacă există sau nu există alte circumstanțe importante pentru soluționarea cazului, deoarece conform prevederilor art. 375 alin. (3) din Codul contravențional, concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

În această ordine de idei, consideră că, acțiunile agentului economic nu se încadrează în prevederile art. 231 alin. (3) din Codul vamal, respectiv nu există nici faptul contravenției.

Solicită repunerea în termen a cererii de chemare în judecată și anularea procesului-verbal nr. 340/16 și a deciziei cu privire la contravenție din 26 aprilie 2016, cu încetarea procesului contravențional în privința SRL „Eximservice Broker” SRL, în legătură cu lipsa faptului contravenției.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 09 decembrie 2016 a fost respinsă cererea de repunere în termen și a fost respinsă acțiunea ca tardivă.

Prima instanță respingând cererea de repunere în termen, și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantul nu a invocat nici un argument plauzibil și nu a prezentat nici o probă pertinentă ce ar dovedi temeinicia omiterii termenului de depunere a cererii de chemare în judecată, făcând trimitere la prevederile art. 116 CPC.

Totodată, prima instanță a reiterat că, necătând la faptul că, Serviciul Vamal a expediat răspunsul la cererea prealabilă mai târziu de data expirării termenului de examinare a cererii depuse, reclamantul urma să se adreseze în instanța de judecată, fără primirea răspunsului, făcând trimitere la prevederile art. 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și art. 290 alin. (1) din Codul vamal.

Respingând acțiunea ca tardivă, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantul, la data de 07 iulie 2016 a făcut cunoștință cu răspunsul Serviciului Vamal la cererea prealabilă depusă de acesta, iar cu actele administrative a căror anulare se cere, atât cu procesul-verbal, cât și cu decizia agentului constatator a făcut cunoștință în ziua întocmirii și, anume, la data de 26 aprilie 2016, însă cererea de chemare în judecată a depus-o la data de 12 iulie 2016, depășind termenul de 30 de zile.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017 a fost respins apelul declarat de către SRL „Eximservice Broker” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 22 iunie 2017, SRL „Eximservice Broker” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importate pentru soluționarea cauzei, iar cererea de apel a fost examinată în lipsa sa.

Menționează că, hotărârile judecătorești se bazează doar pe probele prezentate de către Biroul Vamal Chișinău, instanța admitând probe care nu sunt pertinente și admisibile la caz, mai mult, motivele și probele prezentate de către el au fost examinate și apreciate superficial.

Invocă că, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa sa, făcând trimitere la prevederile art. 100 alin. (3) CPC, care reglementează că, în cazul amânării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanților la proces prezenți la ședință. Participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei.

În acest sens declară că, instanța de judecată a numit cererea de apel spre examinare doar pentru o singură dată și, anume, pentru 27 aprilie 2017, iar citația expediată nu a fost recepționată de către reprezentantul legal al apelantului, dar de un angajat al întreprinderii, care nu a informat administrația despre recepționarea citației. Mai mult ca atât, reprezentantul SRL „Eximservice Broker”, la data de 27 aprilie 2017, era în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată, deoarece a fost plecat într-o deplasare de serviciu în afara mun. Chișinău, iar instanța de apel nu a amânat judecarea cauzei pentru o altă dată, dar a dispus examinarea cererii de apel în absența apelantului.

Mai susține că, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 340/16 din 26 aprilie 2016 a fost întocmit cu încălcări grave de conținut și procedurale, ceea ce duce la nulitatea acestuia, deoarece în procesul verbal cu privire la contravenție nu sunt indicate (subliniat) calitatea contravenientului (persoană juridică sau fizică), funcția persoanei fizice care îl reprezintă și numărul, data emiterii actului (procurii) prin care acesta își exercită împuternicirile, nu este subliniat că procesul-verbal din speță a fost întocmit în prezența persoanei în privința căreia s-a întocmit procesul-verbal, iar în decizia cu privire la contravenție din 26 aprilie 2016 este indicat eronat articolul în baza căruia se aplică sancțiunea contravențională vamală și, anume, art. 231 lit. b) din Codul vamal, articol care prevede doar tipurile de contravenții vamale, dar nu și sancțiunile.

Invocă că, în conformitate cu prevederile art. 233 din Codul vamal, procesul contravențional se întocmește în conformitate cu prevederile

Codului contravențional iar conform prevederilor art. 403 alin. (2) din Codul contravențional, sunt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni șefii birourilor și posturilor vamale și adjuncții lor, șefii echipelor mobile.

Relevă că, conform Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 64 din 01 aprilie 2014 cu privire la unele aspecte ale examinării contravențiilor vamale de către instanțele judecătorești, directorul general al Serviciului Vamal, fără a deroga de la prevederile art. 403 alin. (2) din Codul contravențional, este în drept printr-un act intern să împuternicească funcționarii Serviciului Vamal cu atribuții de constatare sau de sancționare.

Prin urmare, constatarea contravenției de către un agent constator, Dragoș Palii este posibilă doar în prezența unui act intern cu privire la împuternicirea acestuia în vederea executării unor asemenea atribuții, însă agentul constator nu a prezentat o astfel de împuternicire.

Mai invocă că, în procesul-verbal contestat nu este indicată ora comiterii contravenției, nu s-a subliniat calitatea și funcția reprezentantului persoanei juridice, numărul, data și actul prin care acesta își exercită împuternicirile.

Consideră că, procesul contravențional este ilegal și urmează a fi anulat, deoarece nu au fost respectate prevederile art. art. 403 alin. (2), 443 și 445 din Codul contravențional și art. art. 233 și 234 din Codul vamal.

Susține că, declarația vamală de import nr. 3019I7232 a fost depusă în termenul prevăzut de art. 176 alin. (1) din Codul vamal și, anume, la data de 06 mai 2015, dată când a fost încheiat/finalizat tranzitul vamal, mai mult, Biroul vamal Leușeni a stabilit termenul de tranzit din data de 04 mai 2015 până la 06 mai 2015, termen care, la fel, a fost consemnat și în declarația de tranzit T1 nr. 4503T15345.

Mai invocă că, conform extrasului din registrul/fișierul electronic de evidență a regimurilor vamale de tranzit, data sosirii mijlocului de transport în terminalul vamal este data de 04 mai 2015, adică doar sosirea, fără ca să fie prezentate mărfurile, documentele însoțitoare și fără stabilirea de către organul vamal a faptului ajungerii lor în stare intactă, iar data încheierii regimului vamal de tranzit este data de 06 mai 2015, cu depunerea imediată a declarației vamale de import.

Consideră că, decizia și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 340/16 din 26 aprilie 2016 au fost întocmite cu încălcări de conținut și de procedură, deoarece la cercetarea cazului de contravenție vamală, conform art. 267 Cod vamal, colaboratorul vamal a fost obligat să constate și să stabilească toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, dacă persoana trasă la răspundere este sau nu vinovată de comiterea contravenției vamale și dacă există sau nu există alte circumstanțe importante pentru soluționarea cazului, deoarece conform prevederilor art. 375 alin. (3) din Codul contravențional, concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care

nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

Astfel, consideră că, acțiunile agentului economic nu se încadrează în prevederile art. 231 alin. (3) din Codul vamal, respectiv, nu există nici faptul contravenției.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Eximservice Broker” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „Eximservice Broker” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul SRL „Eximservice Broker” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Eximservice Broker” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic